ABSTRAKT

Profese všeobecné sestry je specifickým povoláním s vysokými nároky. V současné době je aktuálním a zásadním problémem nejen v České republice, ale i problémem globálním, získávání a udržení stávajících všeobecných sester. Není jasné, kolik přesně všeobecných sester chybí. Za rok 2017 a 2018 Česká asociace sester (ČAS) uvádí čísla od 2000 do 3300. Nedostatek vzdělaných a kvalifikovaných všeobecných sester s sebou nese řadu negativních důsledků. Ovlivňuje nejen kvalitu, ale i dostupnost poskytované péče. Některé zahraniční studie dokonce ukazují, že nedostatek sester zvyšuje pravděpodobnost vzniku komplikací a úmrtí pacientů (Aiken et al., 2014). Rozpoznáním motivačních a demotivačních faktorů, které mají vliv na spokojenost sester, můžeme napomoci udržet všeobecné sestry ve své profesi a zvýšit jejich pracovní výkon.

Pro vlastní výzkumné šetření, které bylo realizováno na konkrétním jednom pracovišti intenzivní péče nejvyššího typu, byla zvolena kvalitativní výzkumná metoda. Sběr dat proběhl formou hloubkových polostrukturovaných rozhovorů a byl ukončen dosažením saturace dat. K záznamu kvalitativních dat byl z důvodu zachování autentičnosti používán audiozáznam. Rozhovory byly následně přepisovány. Technikou otevřeného kódování byla analyzována data u celkem deseti účastníků výzkumu. Účastníci byli voleni tak, aby byli maximálně variabilní z hlediska dosažení cíle výzkumu.

Výzkumné šetření identifikovalo devět hlavních faktorů, které mají vliv na pracovní spokojenost sester. Jedná se o: 1) vztah k profesi, 2) mezilidské vztahy, 3) autonomii, 4) vedoucí pracovníky, 5) mezioborovou spolupráci, 6) kvalitu péče, 7) účast na nemocničních záležitostech, 8) pracovní zátěž, 9) finanční ohodnocení. Sestry se vyjadřují, že jsou výrazně motivovány samotným výkonem profese, kterou považují za smysluplnou. Některé sestry vnímají pozitivně, když jim lékaři naslouchají, považují je za rovnocenné partnery, mají odpovídající autonomii, odpovědnost za pacienty. Pro jiné je motivující vzájemná spolupráce sester či podpora ze strany vedoucích pracovníků, uspokojivé personální obsazení nebo dostatečné množství pomůcek k základní péči o pacienta. Jako demotivující je uváděna mezioborová nespolupráce, odlišný pohled na poskytování kvalitní péče. Sestry vnímají, že pracovní zátěž nepříznivě působí na jejich psychické a fyzické zdraví. Na část sester působí negativně umírání a utrpení pacientů. Participující sestry se domnívají, že výše finančního ohodnocení neodpovídá povaze vykonávané profese a zaměstnavatelem nabízené benefity považují za nedostačující.

Pochopením a upřednostněním motivačních faktorů před demotivačními, můžeme napomoci personální stabilizaci sester a udržet erudované zdravotní sestry u výkonu profese. Výsledky výzkumu mohou přinést praktické využití pro dané pracoviště a napomoci tak zefektivnění pracovního výkonu. Zároveň mohou poskytnout důležité informace i pro vedení zdravotnického zařízení.

klíčová slova:

intenzivní péče, profese zdravotní sestry, hodnocení zdravotních sester, pracovní motivace zdravotních sester, pracovní demotivace zdravotních sester, efektivní řízení sester, pracovní spokojenost, kvalita pracovního prostředí, faktory pracovního prostředí